

A ka maiki aia i tera wahi, ka haere ano aia ki te rapu kainga ano mana, me ana tamariki, me tana iwi.

Na ka haere ratou ka taiawhio i te motu nei a ka taawhi ratou i muri whenua, ka tika tonu te rere ki Taranaki, ka rere mai ka tae ki Tongaporutu, ka u ki uta, ka noho i reira, a waiho ana te atua i reira ko Rakeiora te ingoa.

Ka hoki whakamuri ano te waka ra ki Mokau, ko etahi o te iwi o Manaia i ma uta, ko etahi i ma runga i te waka, hoe ana mai haere ana mai a ka u ki Mokou, ka waiho te punga o te waka i reira, ko te ingoa ko Te Punga a Matori.

Ka hoha ano a Tokomaru, ka tae ano ki Tongaporutu ka waiho te waka i reira, ka haere ratou a ka tae ki Puke aruhe, nuku atu Papatiki ka haere i te one i Kuku-riki a ka tae ki Naero, ka kau ka whiti, ka haere i te Motunui, i te naweka, i Urenui, otira he ingoa ano to taua awa i mua atu i to ratou taenga mai ki reira, engari no te taenga atu o Manaia raua ko tana tamaiti ko Ta Urenui, karangatia ana e Manaia ko te ingoa o taua tamaiti ko Urenui he ingoa mo taua awa, ka kau i te iwi ra ka whiti i taua awa, ka haere ano ratou ka tae ki Rohutu ki te kongutu awa o Waitara, ka noho ratou i reira.

Na he tangata ana i reira, ko nga tangata whenua ake ano o tenei motu, a patua ana ratou e Manaia, ka riro te kainga ia Manaia ratou ko tana iwi. Ko aua tangata i patua ai e Manaia ma, kia riro ai te kainga ia Manaia ma.

Na ko toku tupuna tenei ko te Ngatiawa, ko Manaia me Rongotiki.

E rua parekura a toku tupuna i tu ai i Hawaiki. Ka Kirikiriwawa, ko Te Ratorua, ka aranga i kona te rakau o Manaia, ko Kihia, ko Rakea, ko Aururangi, ko Tamatama-a-rangi, a i rangona i kona te ingoa o tetahi o ana tamariki, o Kahu Kakanui a Manaia. Ko te tama i tohia ki te tohi Raukena.

6.—KO ETAHI ENEI O nga KOBORO WHAKAPAPA MO AOTEA TE WAKA A TURI. Na TA HORI KERET, K.C.B., i kohikohi.

Na, tenei ano te take i haere mai ai a Turi i runga ia Aotea ki tenei motu.

Ko Potikiroroa, ko te tamaiti a Hoi-matua i haere ki te kawae i te maomaoa kia Unuku, ka hinga a Potiki i te roro o te whare a Uenuku i wharekura, whawharia mai ana, e Uenuku horomia oratia ana e ia taua tamaiti a ka mate. Na reira i rapua ai e Turi he utu mo taua tamaiti.

Na ka kitea te whakaro e Turi me rapu i ia kia Hawepotiki ki te tamaiti a Uenuku, na ka tahi ka whakahaua e Turi nga tamariki o tana whare, ki te takaro, ki te taa kaihotaka ki te mahi porotiti, otira kihai a Hawepotiki i minamina kia takaro tahi i aua tamariki, a no te taenga ki te raumati ka mahana te kiri o te tangata ka tahi ka whakahau e Turi, kia haere nga tamariki o tana whare ki te kaukau i te awa o Waimatuhanga, a haere ano aua tamariki ki te kaukau, a haere tahi ana a Hawepotiki i aua tamariki ano ka kaukau aia, whawharia atu ana e Turi ka patua a Hawepotiki ka mate, ka tahi ka ea te mate o Potikiroroa.

Ka mate te tamaiti ra, pokaia ana e Turi te manawa o Hawepotiki a no te haeranga o te amo a Hotukura ki te ariki kia Uenuku, komotia ana a Turi te manawa a Hawe ki roto ki taua ke te kai ka kawae nei ma Uenuku, he kumara nga kai o roto o taua kete, i panipania rawatia hoki nga kumara a kawae ana ano kia kainga e tona matau e Uenuku. A i te mea e kai ana a Uenuku i taua kai ka mihi aia ki tana tamaiti ka mea "E Hawepotiki e kaore e taka ana i te kainga kai." Ka ui a Ue, a ka roa, ka mea atu etahi o te iwi, "Koia ra tena kua pau na i a koe." Ano ka rongo a Ue, ka mea aia, "A waiho ra ka ngaro kei roto kei te hopara nui a Toi-te-huatahi." Ko tana kupu whakatauki atu tena i kii ai kia ratou.

Ko te ingoa o te whare o Turi, ko Rangiatea, ko te whare tenei, i whanau ai a Turanga-i-mua, raua ko Tane-reroa, a e noho ana a Turi raua ko tana wahine ko Rongorongo i taua whare, a i te ahiahi ka puta atu a Rongo ki waho ki te whangai ia Tane-reroa ka rongo atu aia i te maire e waiatatia ana i roto i wharekura, i te whare a Uenuku e mea ana.

Whakataka runga nei
Whakataka raro nei
Whakataka Nga-ti-rua-nui, Nga-te-rongo-tea
Kia huna, kia tineia
Kaore ka te kai mua e.
Runa mai Rongo e
Ka runa ha i.

Horuhoru taku manawa ia Hawepotiki—
Koe utaina ki runga te whata amo.
Runa mai Rongo e
Ka runa ha i.
To hope, to hope i kotia i taona, i kainga,
Taranga tahitia ki runga te amo.
Runa e i
Runa mai Rongo e
Ka runa ha i.

Nei te tahi rerenga o taua maire a Uenuku—

Tikina atu te tini o Nga-te-rongo-tea
Whakataka mai kia tini mano
Kia ngakia te mate o Uepotiki

Ko reka te kai mua
Runa mai Rongo e
Ka runa ha i

Ano ka rongo te wahine ra i te maire a Uenuku, ka hoki aia ki te whare ia Turi, ka mea atu ki tana taane "E Turi, tenei te maire i rongo atu ai ahau e waiatatia mai ana i roto i Wharekura." Ka ui atu a Turi, "He pehea, ka tahi ka akona atu e Rongo kia Turi, ka mohia a Turi, ka ki atu aia ki tana wahine "moku tena waiata," i matau hoki aia ki tana kohurutanga i te tamaiti a Uenuku, na reira aia i mohio ai ki te tikanga o te maire a Uenuku, ka mate aia ia Uenuku hei utu mo Hawepotiki.

Ka whakatika aia ka haere ki tana hungawai kia Toto, ki te matua o Rongorongo, kia homai e Toto he waka e ora ai aia ki te whenua ke noa atu, ka homai e Toto ko te waka nei ko Aotea he waka mona e ora ai.

Ko Waiharakeke te awa i tupu ai te rakau i haua ai a Aotea, na Toto i hahau, ka hinga taua rakau ki te whenua, wahia ana ka pakaru, ko Matatua, tetahi para, ko Aotia tetahi para.

Na ka toia mai a Aotea i te ngahere i te po, ka tata ki te taha o te moana ka rongo a Kupe ka haere atu ki te titiro, a mea atu ana a Kupe ki a Turi "E Turi, e haere koe me titiro e koe ki te putanga mai o te whetu, o te ra, me waiho te iho o to waka i reira," ka mea atu a Turi ki aia "Haere mai ra, ka haere tahi taua," ka mea atu ano a Kupe. "E hoki Kupe," a ka korero atu a Kupe ki a